

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an.
 Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite, foile nu se dau.
 Pentru străinătate: Iugoslavia, Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă tot la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Trans)

Foale pentru popor

Director: Pr. IOAN MOȚA

Apare în fiecare Zi

Administrația în Orăștie (Trans.)

„Și-i străin în țara lui”

Aiud, la 10 Mart. 1925

Die Redactor! Oare când vom ajunge a fi noi aici într-adevăr în România? Județul atât de bogat în Români, Alba-Inferioară, e condus de aici, din Aiud. Dacă într-într-un cancelarie județene de aici, numai în România nu te vei simți. Cam 80% din slujbași sunt și azi toți Unguri, și anume Unguri buni, buni petru ei, nu pentru noi. S'au dovedit și acum din prilejul croirii dărilor („Impunerii” cum i se mai zice). Pe meseriași și negustorii români i-au pus la așa dări grele, că am văzut meseriași și crișmarii români, cari din pricina dărilor de nesuportat ce li s'a măsurat, s'au lepădat de brevet (liceiță). Numai decât aceste brevete au fost date streinilor, cari pot trăi, căci pe ei comisile de dare, stând din frați de-al lor, nu-i strâng de gât cu dările! Un cinstit slujbaș român de aici a făcut repeșite arătări la Ministerul de finanțe din București, cerând dreptate și cruțare pentru poporul nostru, abia începător în meserii și negoșul brevetat, dar de-acolo arătările se trimit napoi la județ pentru raportare, — iar aici acelea adorm în Domnul sau merg când le a uitat Dumnezeu și însoțite de rapoarte cum ni-le putem închipui...

Doamne, când va înceta a mai fi adevărat cuvântul lui Eminescu, că Românii, săracii, înspol tot dă ca racii,

„Și străin în țara lui...”

Sau vorba cântecului popular:

De-ar fi cerul de hârtie,
Eu tot nu vi-aș putea scrie
Câte-alcea îndurăm
Și nainte cum — nu dăm!

Vestitor.

Număr restrâns, în unele Școli înalte.

Prin noua lege a învățământului se pun oarecari opreliști întrării ori-cui, în unele Școli mai înalte.

Așa, pentru Școlile înalte: Academia de Comerț, pentru Politehnică (de Ingineri), pentru Școala de Agricultură, se primește numai un număr restrâns de elevi, nu ori-câți! Acela vor trece prin concurs (adecă prin un examen

de întrecere, de cernere, dat de cel cari doresc a intra în acele școli). Din cei mai buni se iau atâtea, câte locurile sunt, celalalt nu vor fi primiți!

E lege bună asta, care, încăpută pe mâni de buni Români, va ajuta să avem ca mâne corpul ingineresc cât mai românesc, tot așa pregătiți celorlalte două Școli mai înalte.

Asta e ca la Școlile Militare, în cari încă nu poate intra cine vrea, ci numai câte locuri se afă.

Dar asta e aceea, ce tinerimea universitară română cere cu stăta țările de 2—3 ani de zile: numeros clausus, numărul restrâns la Școlile înalte. Doar că tinerimea îl cere pentru toate Universitățile din țară! Guvernul se vede că face un început fricos în calea aceasta, aducând aceea restrângere numai la cele 3 feluri de școli (cu Școlile Militare 4).

Dar zările spun, că Facultatea de Medicină a Universităților, o cere și ea cu stăruință! E dreptă cererea. Guvernul ar fi dator a o primi.

Iar de nu va primi restrângerea decât numai pentru cele 3 Școli superioare, și acest început e semnul viitorului: Ce nu putem avea azi, vom avea negreșit mâine!

E și această știre odovadă, că lupta tinerimii noastre, nu e nedreaptă, nici fără rost, nici fără rod. Și cei cari îl prigonesc pe ei, recunosc că ei au dreptate, nu cutesc însă să le dea drept într-într-unul, ci așa câte puțin, pe rând.

Știri politice

Din Sârbia.

În Sârbia încordarea între Croați și Sârbi era dusă până la cușite. Croații vorbeau de desfacere de Sârbia, și, după alegerile din urmă, Radici — un fel de Dr. Lupu și Stere al Sârbiei — a spus, că pe Croația o mai leagă de Sârbia doar șinele dela Calea Ferată...

Ci guvernul dela Belgad a pășit foarte aspru împotriva acestor uneltitori pentru destrămarea țării. Radici și locșitorul său, și încă vre o 8 matadori, sunt de 1/2 an în închisoare (nu ca Stere și Lupu cari joacă încă pe îndrumătorii țării nimei dela noi!). Guvernul a nimicit 16 alegeri de deputați, ne-

primind în sfatul țării pe cei aleși, — cunoscuți dușmanii ai unității statului.

Asta a băgat nițică minte în capul „țărăniștilor” (că așa se cheamă și oamenii lui Radici, acest Stere al Croaților) și în o ședință mai nouă, nepotul lui Radici, deputat și el, a venit și a făcut declarația în numele lui Radici și a partidului său, că — recunosc Constituția de azi a țării, recunosc Familia Domnitoare în capul statului, și așezându-se pe temelul legilor țării, doresc conlucrarea la conducerea țării spre întărire și statornicire.

Pe urma acestei întoarceri pe calea păcii, se nădăjduște porolrea unei vieți mai liniștite și în Sârbia, care era foarte tulburată de politica de desfacere a Croaților.

Bogatul zgârcit.

— Urmările îmbulbării. —

Sașii noștri au trăit prea multă vreme bine aci în Ardeal, sușinoși de „privilegiile” (drepturile lor deosebite) ce le aveau, — și s'au deprins așa de mult în îmbulbare, în bine, încât azi, când dreptatea vremilor noi, începe să-i scoboare și pe ei în rând cu vechiul popor românesc, și le cere să mai jertfească și ei pentru așezmintele lor naționale și culturale, — le vine foarte greu acest lucru. Un fruntaș al Sașilor din Brașov, Kosch, scrie în foaia „Carpații” de acolo, unele lucruri cari ridică nișel vâlul de pe „năcașurile” din sânul poporului sășesc dela noi. D. Kosch spune, că de pildă Sașii din Sibiu, cari sunt conducători în trebile sășesti cer preotului lor Schullerus, care e și senator, să fie ori preot ori senator, că așa cum e, nu e bine. El în parlament au o ținută războinică față de statul român, iar urmările se resfrâng asupra bisericii, a cărei preot face acolo pe grozavul.

Pân'acum Sașii își țineau — că puteau — un preot și la 10—20 de familii sășesti ce mai erau în vre-un sat în care ei au scăzut ca număr, le țineau și școală. — În fața noilor împrejurări, o parte a conducătorilor din sânul poporului cer: Scăderea numărului școlilor, cari sunt prea multe, chiar școli costisitoare ca Gimnaziile; cer preschimbarea unor gimnazii în Școli de negoș și meserii.

Și fiind-că azi multe biserici le sunt goale, ori aproape goale, să se scadă numărul parohiilor și preoșii

rămași fără parohie, să fie folosiți ca învățători.

Să se scadă birul mare pus în timpul din urmă pentru biserică și școală, — căci din pricina acestui bir (care pe multe locuri e mai mare ca darea față de stat), — poporul se gândește la desfacerea de biserică luterană.

Nu ne privesc aceste lucruri și nu ne amestecăm în ele. Le arătăm numai ca semne ale vremii.

Poporul nostru românesc a trebuit să împartă veacuri de-arândul, rodul osteneții sale, cu nemeșul ungur, și cu preotul sas, și cu toți câți i-se puseseră în cărcă, — și a gemut de greu, dat a dat și a trăit, în nădejdea că odată și odată îl va scăpa Dumnezeu de acești cocoșai în cărcă lui. Și Dumnezeu i-a ajutat a-l vedea azi jos și pe ei, pe pământ.

Ci lată că aceștia, văzându-se, nu mai jos ca Românii, ci numai pus în rând cu ei, și trebuind să-și poarte de-acum încolo și ei sarcinile sale, din al său, — se zbat, nu voesc, amenință... E urmarea îmbulbării din lungul trecut, în care ei n'au învățat ce e jertfa, ci numai ce e căpătarea pe de-a gata...

Poporul nostru să rămână bun și jertfitor pentru așezmintele lui scumpe, cum a fost și în trecut, căci iaca Dumnezeu tot răsplătește, la plinirea vremii, jertfa celui bun, ca și zgârcenia celui rău năvălit.

Din viața partidelor.

Partidul Naț cu 2 Președinți.

A fost prin foile bucurie mare, că Partidul Național, după-ce s'a unit cu conservatorii foști al lui Take Ionescu, — acum s'a unit și cu partidul dlui Iorga, care se unise cu ceva mai nainte cu Argetolanu.

Dar lumea era curioasă (dornică a ști) cine va fi acum capul, președintele, nou unitului Partid? Căci nădejdea în deplina țările a noului partid, numai atunci o vedea lumea implinită, când conducătorii vechilor partide, nu s'ar fi legat nici unul de conducere, ci ar fi zis: Fil tu, ba fil tu; ori-care ar fi, partidul întreg îl va sprijini și ca stânca tare în jurul lui va rămânea!

Dar lucrurile nu s'au petrecut

asa. Oamenii vechiului Partid Național, nu-și pot închipui o conducere, fără a-l vedea la frâne pe dl Iuliu Maniu, — iar oamenii dlui Iorga nu-și pot închipui pe șeful lor stând sub alt șef. Insuși dl Iorga, întemeiat pe trecutul său, nu se poate închipui stând pe treapta a doua și având pe altul ca „conducător“.

Ca să împace și o cerere și alta, și o mândrie și alta, — oamenii au crezut că fac un lucru bun, dacă spun: Hai să avem doi șefi, două capete. Asta s'a vestit lumii prin două scrisori publicate de odată în folie din București, una a dlui Iorga, alta a dlui Maniu. Dl Iorga spune în scrisoarea sa, că fiindcă dsa e chemat în atâtea părți de multele dsale ocupațiuni, e de părere ca alătura de d-sa (adecă totuși socotindu-se d-sa ca adevăratul Președinte), să stea și dl Iuliu Maniu, și anume tot ca Președinte. „Frățește vom ști să ne ajutăm ori-când, fără a ne înlocui nici-odată!“

Prin asta dl Iorga ia alătura de dsa, și pe dl Maniu, ca co-președinte.

Dl Iuliu Maniu a răspuns la asta, că primește propunerea de a conduce împreună partidul astfel unit.

Reese din asta pentru tot ce nu-și copere ochii, că cele două partide s'au apropiat de o altă, s'au așezat lângă o altă, dar au rămas fiecare cu ființa sa deosebită, cu capul său osebit. Naționali și după asta se vor uita totdeauna la d. Maniu înainte de a face un pas, celalalt la d. Iorga, unii la Argetolanu, — iar Takistii la oarecare Cantacuzino al lor.

Poate că timpul va aduce aci și adevărata contopire. Dar ajungând cumva la putere, — cere-rile osebitelor tabere către șefii lor, ca ocrotitorii lor, ușor pot stârni nemulțumiri în ceata vecină, care-și ridică mâinile spre „șeful“ său.

Un partid e tare, când are un cap, cu ascultare de toți membrii, și peste a cărui cuvânt nu se trece. Că Partidul nou unit putea va fi-nea disciplina, cumpăna, între membri săi rămași sub felurii șefi ocrotitori, — o va dovedi în curând viitorul.

Pacea lumii.

Din Londra se vestește, că, după știrile primite acolo, Rusia ar fi făcând mari — *pregătirii de războiu*. Se spune că Ministerul de războiu a terminat organizarea (rânduirea) a 56 Divizii de Infanterie, fiecare Divizie având 4 cară de asalt și 4 avioane (mașini de zburat). Ministerul a mai comandat (cerut să l se facă) în Olanda, Spania și Italia 500 tunuri de câmp, 3000 mitraliere, 200 avioane, și 25 milioane cartușe (patroane). Și ci-că multă călărime se adună spre granițele de Apus ale Rusiei (Polonia și România).

— Tot ca o știre nedorită de acest fel, se dă aceea, că Germania s'ar bate cu gândul să atace și să cuprindă Belgia... — ca să pună mâna pe urlașele bogății din pământul acestei țări și să ajungă la un prețios fărâș de mare!

„Toibnee-Hall“...

Nu știm ce-o fi însemnând pe limba jidovească „Toibnee“, destul că azi avem în București și o societate „Toibnee-Hall“; — numirea unei societăți a Jidanilor cari numai cu trupul și cu ghiarele lor scurmătoare și culegătoare sunt aci între noi, dar cu sufletul departe, spre Palestina lor.

Iaca de ce pomenim despre asta: Din grația guvernului englez, care are „protecția“ (ocrotirea) asupra Palestinei, evreii au ajuns să-și deschidă în Ierusalim o Universitate Evreiască. Asta ca semn că Ierusalimul, din care fusese izgonită puterea jidovească, și care, pentru locurile sfinte ce le are în pământul său, ca Mormântul Mântuitorului cu Biserica Sfântului Mormânt clădită asupra lui, era mai mult un bun, un nestemat bun, al Creștinzului, — luncă din mâna creștinilor și trece în stăpânirea Jdanilor, cari la început vor suferi încă pe creștinii ce merg la sfântul Mormânt, duși de credința lor mare, — iar ca mâne le vor pune tot mai multe pedeci, până ce vor ajunge creștinii călători, ca, pentru a mai putea vedea sfintele locuri, să se umilească greu, cerând îngăduință dela cei mai mari dușmani ai lui Christos...

Și vor pune atunci jidovii „vamă“ pe locurile sfinte și pe Mormântul Domnului... Azi peregrinii (evlaviosii călători) duc daruri pentru împodobirea locurilor sfinte, — atunci vor stoarce Jidanii de pe creștinii vămi din ce în ce mai grele, pentru ridicarea puterii lor, a templelor lor, a scaunelor lor de domnie din acel Ierusalim.

Aceste zile ne așteaptă pe noi creștinii, pe urma hotărârii neroade a păcii de după marele războiu, de a înființa în Palestina din nou Regatul lui Israel...

Patimile Domnului Cristos nu s'au sfârșit cu cele scrise în scripturi, — ci ele vor urma încă de aci încolo în același Ierusalim, pe urma caderii lui sub stăpânirea jidovească.

Inceputul acestui viitor, ni-l vestește înființarea Universității evreiești din Ierusalim.

Cât de mare e bucuria Evreimii de pe tot globul, se vede și din următorul fapt:

Pe ziua de 5 Aprilie, societatea jidovească „Toibnee-Hall „Renașterea“ din București, a conchemat în sala sa din str. Lipscani, Nr. 9. la „Căminul Sionist“ pe Evreii din țară la o „Sedință Festivă“ (adunare sărbătorească), pentru prăznuirea „Deschiderii Universității din Ierusalim!“ Aveau să vorbească: adv. Segall despre „Universitatea din Ierusalim“ și însămnătatea ei în viață și reinvierea poporului evreesc; Profesorul Selevinsky despre: „Cum se desvolcă cultura în Eretz-Izrael“, ținută în limba „Idiș“ (jidovească) iar Motty Rabinovici: Că-tire în „Idiș“...

La această sedință festivă secretariatul societății ne-a făcut „plă-

cerea“ de a ne pofti și pe noi cel dela „Libertatea“ din Orăștie, trimițându-ne o invitație scrisă așa:

Orasti, Ref. Revisita libertate
Orasti, —

scrisoare care l arată tare învățat pe jidanașul dela Secretariatul lui „Toibnee Hall“...

Ce vedem noi din acest fapt? Că dumnealor, Evreii, pot ținea adunări sărbătorești în București, slăvind deschiderea Universității Evreiești din Ierusalim; că se dă voce la sărbări de suflete dușmane țării și neamului nostru, cari numai cu trupul sunt între noi, ca să ne stoarcă, dar cu sufletul și cu inima sunt acolo, de unde li se poruncește sugrumarea noastră!

Iar când Profesori Universitari Români, patrioți luminați și netrași la îndolală, vor să țină, sub steagul cultural-național-creștin al „Acțiunii Românești“ din Cluj, conferințe cari să arate, ce are să facă *poporul românesc*, ci să se apere de primejdia gâtuirii ce-l amenință în casa lui, de către *chiar cei dela „Toibnee-Hall“*, — *aceia sunt oprși, gazeta lor oprită și ea!*

Nu ne putem destul mira de astfel de „ordine“, venite dela stăpânirea Țării românești.

Halal de ea!

Ei își înțeleg rostul!

Și se ajută, așa cum noi nu ne sjetăm pe noi.

„Clujul Românesc“, gazetă din Cluj, spune că la Administrația Financiară de acolo, slujbașii unguri sunt încă foarte mulți, — și acela, deși în România, sunt departe de a da mână de ajutor așezămintelor românești, când și unde pot da celor ungurești. O pildă:

La treburile ce le are lumea (obștea, publicul) cu Administrația Financiară, se folosesc felurite tipăriuri, pentru cereri ori înștiințări ori recursuri ceva.

Funcționarul ungur Fülöp Gábor dela acea Administrație, prin mâinile cărui, trec cererile, îndrumă pe oameni, cari au treburi, să cumpere tipăriurile de lipsă numai dela librăria ungurească Boroș, (cu care el are legături „prietenoase“), că „numai acelea-s bune“ și li lasă să înțeleagă, că alte tipăriuri li dau de lucru și întârzie deslegarea cererii...

Și nu-l așa. Și tipăriurile dela tipografiile și librăriile românești sunt bune, — ci Ungurul, înțelegându-și *roștul său de sprijinitor al neamului său*, ori unde s'ar afla, — *li și sprijinește pe acela*, și nu pe altul, nici macar în țara neamului celalalt.

Noi înțelegem pe ungurul Fülöp, — și nu-l arătăm aci spre hulă, ci ca *pildă multor Români*, cari și azi sunt de zece ori mai slabi români, decum e Fülöp ungur. Al noștri par'că anume se duc la strelni, par'că ce e streln e mai cu mlere... Ungurul, uite, nu!

SCRISORI

Din Ilia.

Dle Redactori in 7 Martie jidovimea din Ilia a arangeat și petrecerea sa națională, întru amintirea blăstămăției biblice cu Esteri prin care au făcut ei atâta rău poporului băștinaș printre care se vi-riseră, Persilor. La Purim-ul deli Ilia a luat parte și un domn învățător român, substituit de profesor de gimnastică la școala medie și fiu un domn părinte român de aici. A uitat părintele, a uitat învățătorul, ca și celalaltii câțiva Români, cari au luat parte la necurata sărbătoare jidovească, că ne aflăm în *Postul Sfințelor Paști*, când un creștin, cât de cât creștin, nu se duce la petreceri cu joc, și mai ales nu la unele dușmane bisericii creștine și neamului românesc! *Învățătorul din vorbă e și membru la „Acțiunea Românească“ filiala Ilia. Ce fericită va fi conducerea „Acțiunii Românești“ din Cluj, aflând cât de credincioși sunt țintei ei intras-ligente, unii „membri“ din Ilia... Ufl.*

Privitor.

Cercetări la Focșani.

Se vestește din Focșani, că guvernul vrea să se arate strâșnic față de cei ce au spart niște ferestri jidovești (și nu capete!, căci capete au început ei, Jidanii, să spargă, cu aruncarea cărămizii asupra unor studenți trecători pașnici!), în ziua procesului dela 16 Martie alui Corneliu Zelea-Codreanu.

Ci-că judecătorul de instrucție (care face cercetările pregătitoare) dela Tribunalul din Focșani, nu mai răzbește cu ascultarea celor chemați în cercetare. Sunt chemați vrea 40 studenți, că ar fi luat parte la acele spargerii de gramuri (sticle), apoi foarte mulți cetățeni focșăneni. Printre atudenți sunt chemați ca învinuși câte 5 - 6 - 8 din toate orașele cu universități, — că, vezi, în ziua acelui proces, aiergaseră la Focșani studenți din toate Universitățile țării, pentru a fi aproape de colegul lor, de conducătorul lor.

Iar pentru ca acești „capi ai rău-tăților“ (cum le zice guvernul) să nu dea și acum prilej la niște zdre-biri de sticle, — guvernul a trimis la Focșani iară Dunăre de armată. Din Regimentul 10 de Infanterie stau pe piața Focșanilor 2 companii în plin armament, ca la războiu, cu mitralierele la mână. Apoi zeci de patruli militare circula (umblă) prin oraș, și roiu de poliști.

Răzbanare pe o profesoară.

Cea dintâi jertfă a strâșniciei acestela a guvernului, e dna Eliza Lupș, Directoara Liceului de fete din Focșani, care a fost ridicată din slujbă până se va face cercetarea de lipsă, — căci e învinuită că a lăsat curs (drum) liber propovedaniei antisemite (contra Jdanilor), printre elevile Liceului.

Asta trebuie înțeles așa: *Na nu-mai studenții dela Universități s'au trezit la știința primejdiei jidovești, ci și tinerimea de prin Licee*, — și nu numai băleșii, ci și fetele!

Asta nu stă în puterea nici unui profesor și nici unui director să o oprească! Cu cât o va opri mai tare, cu atât va întări mișcarea!

Ce e de vină Directoarea Liceului de fete din Focșani, că elevele sale nu au rămas reci, marmoră sau platră, față de mișcarea sufletului românesc care clocotea în acel oraș, pe urma sfătoșiei guvernului, de a duce procesul lui Codreanu acolo?

Aflând de înlăturarea cinstitului și bunelei Românce, care e Directoarea Liceului, — într-una din zilele trecute s'au adunat părinții elevilor, vre-o 500, și au protestat la Ministerul Școlilor pentru volința sa cea mai nouă, de a înlătura o bună Româncă, cu totul nevinovată, din slujba ei, în care era atât de iubită de elevele sale! Ei arată că pira e făcută de suflete ce au rămas tot streine de sufletul neamului nostru de astăzi.

Guvernul mână apa pe moara mișcării! Parcă noi n'am văzut urmările prigonirilor? Las să le facă! Cu atât va bate mai repede clasul izbăvirii.

— Pe un comisar (polițai), care se vede că n'a dat ghionțuri destul de puternice studenților în ziua aceea, pe dl Constantin Ghindar, l'au strămutat la Sighișoara...

Procesul lui Codreanu.

Se vestește, că guvernul, strâns se vede, de cererile atâtor oameni cu greutate, cum au fost apărătorii din Procesul lui Codreanu, — cari au înaintat Ministrului judecăților, cerere foarte hotărâtă, ca să pună altă zi pe desbatere în luna cea mai apropiată, pe April, și l-au arătat și în scris și cu vorba, că amânarea și primejduirea sănătății lui Codreanu, poate avea urmări foarte neplăcute și pentru înșiștea de obște, și și pentru el, pentru ministru, — s'a dat bătut și a hotărât, că **dară Procesul lui Codreanu să se judece într-o nouă adunare a Curții cu jurați în luna April, tot la Focșani! Ziua e pusă pe 28 April.**

Dacă la Procesul din Martie s'au înștiințat câteva mii de apărători, la acest din April se vor înștiința de 3—4 ori pe atâta! Cei înștiințați pentru Martie, rămân și pentru April. **Cei cari vor să se mai înștiințeze, o pot face de pe acum!** Să ne trimiță nouă la redacție Declarațiile, și noi le vom înainta, ca și pe celelalte, la Președintele Curții cu jurați. Să scrie numai atât:

Dlul Președinte al Curții cu jurați,
Focșani.

Binevoii a mă înscrie între apărătorii studentului Coraeliu Zelea-Codreanu, la procesul ce se va desbata în fața Curții cu jurați în ziua de 28 April și cele următoare.

Dat la . . . . 1925 N. N. . .

Nu trebuie pus timbru pe Declarație.

Alți arestați, — pentru procesul Codreanu...

În Cluj trăește un foarte bun Român, de fel din Moldova, căpitanul invalid Beleuță. E un suflet cald, neînduplecat luptător pen-

tru marele dor al neamului, de a scutura jugul ijdovesc.

În preajma procesului dela Focșani a adunat și dsa Declarații de înscriere între apărătorii lui Codreanu. Ne trimisese nouă vre-o 150, și mai avea la dsa vre-o 300, — când de-odată se trezi cu o patruză militară, care îl ridică și-l duse la arestul militar, — sub vina că a „preamărit fapta lui Codreanu“ prin aceea că a adunat declarații de apărători ai lui, și pentru că au aflat și la dsa câteva broșuri (cărțițele) din cele ce le-au scos și tipărit studenții pentru îlmurirea lumii în ajunul procesului dela Focșani.

La întoarcere n'am mai luat știre în foale de acea arestare, căci ne închipuiam, că ea a fost numai de câteva ceasuri, de o zi, până se ia cu dânsul procesul verbal (protocolul), dar după aceea va fi fost lăsat liber.

Spre marea noastră mirare am aflat, că **nici azi căpitanul în retr., invalid de război, Beleuță, nu e liber!** De aproape o lună de zile stă închis la Cluj în arestul militar, — aproape uitat de lume.

Credem că se face o mare greșală cu acest dn căpitan. Se ține închis cineva care a săvârșit o faptă grea, pentru care, lăsându-l liber, judecătorul are teamă că acela își va pierde urma! Dar ce grozăvie a săvârșit căpitanul Beleuță? Că avea la el niște cărțițele pe care le avea o lume întreagă?; că aduna iscălituri pentru apărarea lui Codreanu? Dar asta e un drept al oricărui cetățean de a apăra pe alt cetățean în fața Curții cu jurați, pentru ori ce faptă ar fi acela chemat în judecată! A îndemna dar pe cetățeni a se înscrie apărători, e a-l chema la un drept dat lor prin lege! E asta o vină pentru care se poate ținea cineva închis luni de zile?

— Alt tiner care azi suferă temniță în legătură cu procesul Codreanu, e inimosul și hotărâtul student Râpeanu dela Universitatea din București, Președintele studenților de acolo. Dsa a scos în ajunul procesului, un număr special (anume) din „Cuvântul Studențesc“, arătând prin acela, care e părerea studențimei asupra faptelor lui Codreanu. O spunea verde, că acela și-a împlinit numai datoria de apărător al mișcării naționale împotriva celor dați pe partea dușmanilor neamului, — și nu Manciu e jertfa lui Codreanu, ci Codreanu jertfa lui Manciu.

Pentru asta a fost dat în judecată și a fost arestat săptămâna trecută. E închis la București, la Văcărești sau la Jilava.

Guvernul aruncă mereu oleiu pe foc, în loc să caute calea a stinge focul, cu l: telepciune, nu prin volinție!

Tare să înșală dacă crede că prin asta „sparie“ tinerimea și o face a părăsi lupta.

E aci luptă pentru o credință, pentru un bine mai înalt al neamului, — și cei ce au în ei tăria credinței, și poartă în inimă floarea dragostei de neam, — acela închisoarea și suferința nu o simt ca o greutate ce să-i răpună, ci ca o înțepire, o întărire în luptă!

Istoria nu se desminte. Inima noastră nu ne minte. Și ea ne spune, că — biruința tot a dreptății va fi!

NOUȚĂȚI

Reprezentanțele școlare. Azi, Joi, 9 April, seara, se dă în sala hotelului „Central“ o reprezentanță organizată de „Liceul A. Vlaicu“ din loc și „Școala Medie de fete.“ Se predă „Floarea de Cicoare“ feerie muzicală în două acte, cu un prolog, de El. Măgeanu și N. Oancea. Au rol: A. Păcurariu, ca Florica, floarea florilor, L. Cocora, ca Zefirul, A. Moga, ca Barbăcot, S. Vulpe ca I-ul Luceafăr, A. Vonica, ca II-lea Luceafăr, I. Seraciu ca Soarele, apoi: Ghiocel, Garoafe, Lăcrămioare, Pittici, Țărance și Țărani.

Producția începe cu „Dansul fluturilor“ de elevele Școlii medii, și cu „Prologul“ recitat de Ileana Dobo. — Orchestra Liceului. Venitul pentru premierea elevilor zeloși.

† **Ilie Dobrotă**, preotul român ortodox din Poiana-Sibiului, care a păstorit acolo timp de aproape 30 de ani, a încetat din viață în 30 Martie în vârstă de 56 ani, lăsând după sine 6 copii. A fost un om bun și pașnic, iubitor de popor și de dreptate, și care s'a silit a crește o familie cât mai înaintată, cât mai spre binele neamului și bisericii sale. Toți câți l'au știut, îl deplâng. Dzeu să-l odihnească cu aleșii săi.

Se scumpește de nou mersul cu trenurilor. Guvernul se vede silit a urca de nou taxele pentru călători, ca și pentru trimiterea de mărfuri, pe trenuri. Unele foli vesteau că urcarea va fi de 50 la sută (încă pe jumătate cât azi), — iar foala guvernului, „Viitorul“, ne mângâie, că urcarea va fi mult mai mică decât spun folle de opoziție... Va fi poate numai 30—35 la sută față de azi. Ca și cum asta ar fi — „puțin“...

— După munca încordată a zilei, înviorează și împropătează minnat o frecare cu „Spirt-Diana“ veritabil. (278 117) 7—

In vederea

Procesului Codreanu,

care e un Proces mare și de foarte mare însemnătate, — Vă rugăm iubiți cetitori, a săruți printre cunoscuții Dv, să se aboneze la „Libertatea“, având foarte mult de învățat din descrierea aceluia proces.

Precum ați văzut și în rindul trecut, nici o foale n'a dat dare de seamă așa amănunțită și dreaptă, ca „Libertatea“. Mai ales despre Procesul cel ce acum va avea loc, vom da amănunte foarte îngrijite, — spre creșterea sufletească a cetitorilor noștri. Stăruim, pentru binele luptei naționale, ca să aboneze cât mai mulți aceste foli. Se dau de acum (dela 1 April) până la sfârșitul anului cu 75 Lei, — sau pe jumătate de an 50 Lei, (pătratul 25).

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că **s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc.**

(215) 10—32

Balon german, prins de avioane cehi și dat jos. De curând un balon german a trecut peste hotarul Cehoslovaciei și venind plutea asupra orașului Pilsen. Aviatorii (zburătorii) militari cehi băgând de samă mașina streină, repede s'au înălțat pe de laturi în jurul ei apoi s'au îndreptat în zbor spre balonul strein, — pe care l'au silit să se coboare jos, căci altfel trag asupra lui. Acela s'a dat jos. Pe balon era un malor german și redactorul unei foli ilustrate (cu chipuri), având mai multe mașini de fotografiat cu el. Au fost arestați ca spioni.

PASTA SAU PRAF DE DINȚI CHLORODONT, EXTRACT DE APA DE GURĂ CHLORODONT.

(242) 12—20

Abonațiilor pe 3 luni.

Acei cinștiți abonați, cari găesc în foala lor de azi un „Mandat Postal“ al nostru, — să știe că sunt acela, a căror foli erau să se oprească cu numărul de față, fiindcă le-au plătit numai pe cele dintâi 3 luni ale anului, (luni din ei numai au cerut să le trimitem, dar banii nu l-au trimis nici până azi).

Totuși, fiindcă numărul viitor e număr de Paști, și va fi mai mare și mai bogat (16 pagini de tot), lăsăm să le meargă și acel număr, — iar apoi *oprim*. Îi rugăm să trimită, cu ajutorul Mandatului Postal ce-l află în foale, banii pentru pătratul și doilea (cel ce au restanță, să pună și restanța), dacă vor ca nici după Paști să nu li-se oprească mersul foliilor.

Rugăm trimiteți cel puțin pe jumătate de an, sau de acum până la sfârșitul anului (pe 3 pătrare) 75 Lei. Că așa cu pătratul avem prea mult val.

Mai multora.

Când cineva nu primește un număr de foale, să ne scrie îndată și să arate care număr anume nu l'a primit? „Nu-mi vin folle regulate, iară n'am primit un număr“... Din asta nu putem ști care număr să l-i trimitem.

— Și nu lăsa să treacă 2—3 săptămâni până scrii, că în vremea aceea poate ni s'a gătat rezerva și nu mai putem trimite.

Convocător.

Membrii însoțirii „Plugarii“ sunt prin aceasta cu onoare învitați — în senzul § 7 din statute la:

Adunarea generală ordinară ce se va ținea Marti în 21 April 1925 la oarele 11 în localul băncii „Patria“.

OBIECTELE SUNT:

1. Raportul lichidatorilor cu privire la încheierea socoților pe anul 1921;
2. Eventuale propuneri.

Blaj, la 30 Martie 1925.

(370) 1—1 **Lichidatorii:**

Atelier de pantofărie

nou aranjat, am deschis în Orăștie, Str. Mihai Viteazul 5 (localul fost al dlui Ion Lăzăroi). Primesc lucrări pentru intelectualii ca și pentru țărani. Material nou de calitate înaltă. Prețurile cele mai favorabile ale zilei.

Toma Sueiu
m. pantofar. Orăștie.
(363) 2-2

De vânzare:

în Orăștie, str. Mihai Viteazul (Drumul Țării) 16 o casă cu grădina, la loc cu învârtire bună. Informații: str. G. Barișu, 1. (365) 2-2

Ocazie! În Geogiu, la subcrisul se află de vânzare întreg aranjamentul pentru o prăvălie!

Tot aici o șimbă de vânzare. — Prețuri convenabile. Informații la:
Francise Fötterle
Geogiu (367) 2-2

La Școala de Agricultură din Geogiu de Jos, se află de vânzare:

3500 altoi: meri din cele mai superioare varietăți de toamnă și vară. 5000 nucii, varietatea Șibiel; 120 vajuri (vase de plămădă) și 35 vase pentru rachiu, diferite mărimi, de la 400 litri în sus. (354) 3-3

Casa de vânzare.

În strada Mihai Viteazul No. 47 și 49 (în față cu grădina Balcu) se află de vânzare 2 case la o curte, fântână, sopru, grădină. — Informații acolo. (336) 2-2

Casă de locuință,

cu grădină frumoasă, curte mare, și toate odăile laterale de lipsă, în stradă liniștită, lângă râu, — e de vânzare.

Informații în prăvălia de pielărie și de ghete: **Rudolf Kootz**, Orăștie Str. Regală 1. (360) 2-2

Făină de Paști

Pe baza a semnării ministerului de Industrie și Comerț, a sosit dela renumita Moară Birtler din Comloul Bănățean, la Magazinul de făină lângă bota de sburi din Orăștie, un mare transport de

Făină Integrală și

Făină albă, — pentru Paști

calitate foarte bună.

Având în vedere că fabricarea

făinei albe mai departe este oprită, sfătuim pe doritori, să-și cumpere câtă din făina albă, câtă le lipsește până la roada cea nouă.

Tot în Magazinul acesta de făină, se capătă și târâțe în calitate bună, cu preț puțin. (357) 2-1

Pistrui și alunele

se pot îndepărta prin folosința cremelor și săpunului „VIOLA”. Se capătă la Farmacia Weiss Timișoara Piața Unirii Nr. 23. (193) 16-26

Magazin de ghete.

Aduc la cunoștința on. public, că în prăvălia mea de piele, din strada Regală Nr. 1, — în care mi-am dezvoltat pielăria încă și mai mult ca în trecut, — am aranjat și un

Magazin de ghete

bize asortat. Țin la îndemâna publicului în toată vremea o alegere bogată de ghete gata, — fiind în stare a mulțumi pe onorabilii mei mușteri în toate privințele. Am ghete dela cele de moda cea mai avansată, până la cele mai simple și tari, pentru port de rând; am Sandale; ghete de copii, de pânză și de Tenna.

Cele mai reduse prețuri la cea mai bună calitate, — pentru care stau bun eu ca pricepător (specialist).

Rog cercetare numeroasă:

RUDOLF KOOTZ

(359) Magazin de pielărie și de ghete în Orăștie. 2-2

CONVOCARE

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „GEOGEANA”, societate pe acții în Geogiu, se convocă prin aceasta la a

XX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Vineri în 24 Aprilie 1925 la ora 10 a. m., în localul Institutului.

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Presentarea:
  - a) raportului direcțiunii și bilanșului anual;
  - b) raportului comitetului de revizie.
3. Decidere asupra rapoartelor, stabilirea bilanșului și votarea absolutului.
4. Fuzionarea cu Inst. „Ardeleana” din Orăștie.
5. Eventuale propuneri, intrate conform statutelor.
6. Alegerea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare, în persoană ori prin plenipotențiar, sunt rugați a depune acțiunile și documentele de plenipotențiar, cel puțin cu 24 ore înainte de adunare, la casa Institutului în Geogiu, sau la „Ardeleana” în Orăștie.

Geogiu, la 30 Martie 1925.

(369) 1-1

Direcțiunea.

Activa Contul Bilanș încheiat la 31 Decembrie 1924 Pasiva

Casa	17.139 74	Capital social	40.000 —
Cambii cu cavenți	147 323 —	Depuneri ptr fructificare	1.271 636 40
Cambii hipotecare	76 658 —	Conturi curente creditoare	1.334 578 06
Imobile	290 000 —	Vărsăminte la acții noi	11 450 —
Mărfuri	336 321 —	Interese transitoare	14 977 —
Acții și efecte publice	136 737 —	Depozite	43 527 03
Conturi curente debitoare	1.682 028 95	Dividendă neridicată	3 844 50
Perdere	33 805 89		
	2.720.012 98		2.720.012 98

Debit Contul Profit și Pierdere încheiat la Dec 1924. Credit

Interese de cont curent	142 323 96	Interese dela escont	50 535 10
Interese pentru depuneri	122 918 10	Interese dela efecte	9 143 —
Salare	45 100 —	Provizii	208 728 46
Impozite	24 756 85	Chirii	11 400 —
Spese	20 975 54	Profit dela mărfuri	42 462 06
	356.074 45	Perdere	33 805 89
			356.074 45

Geogiu-de-jos, la 31 Decembrie 1924.

Dr. Aurel Vlad, m. p., președiate. Petra Maniu, m. p., șef-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Val. Goron, m. p. Dr. I. Jantea, m. p. Adam A. Roșu, m. p. N. Botean, m. p. P. Lala, m. p. N. Fieru, m. p. Iosif Indrieș, m. p. Ios. Bogdan, m. p. N. Toada, m. p.

Subsemnatul comitet de revizie examinând conturile prezente, le-am aflat în regulă și consonanță cu registrele Institutului.

Geogiu-de-jos, la 30 Martie 1925.

Ioan Elbean, m. p. Simlôn Fălmonescu, m. p. Sabin Safta, m. p. Simion Vlad, m. p., expert-contabil. Ioan Roșu, m. p.

„BANCA POPORALĂ”,

Institut de credit și economii, societate pe acții în PUL.

CONVOCARE

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „BANCA POPORALĂ”, societate pe acții în Pul, se convocă prin aceasta la a

XVIII-a adunare gen. ordinară,

care se va ține în 23 Aprilie 1925, la 4 ore p. m., în localul Institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Numirea notarului, a 2 verificatori și scrutinători.
3. Raportul Direcțiunii, Bilanșul anului 1924 și Raportul Comitetului de supraveghere.
4. Stabilirea bilanșului, împărțirea profitului curat și votarea absolutului Direcțiunii și Comitetului de supraveghere.
5. Integritatea Direcțiunii.
6. Alegerea președintelui adunării generale viitoare.
7. Eventuale propuneri.

Acțiunile originale se pot depune, în senzul §-ului 25 din statute, la casa Institutului, sau la următoarele institute de credit: „Casa de păstrare” Sellște, „Cetatea” Brașov.

Pul, la 21 Martie 1925.

Direcțiunea.

Activa. CONTUL BILANȘ cu 31 Dec. 1924. Pasiva.

Casa în numerar	290 580 40	Capital societar	500 000 —
Cambii	1.814 217 95	Fond general de rezervă	167 603 79
Obligațiuni	3 006 50	Fond de penz.	153 547 20
Efecte	7 327 —	Fond de binef.	900 88
Cont. curente și div. deb.	1.271 562 73	Depuneri	3.206 848 23
Mărfuri: cereale, beuturi, țigle și lemne depozitate	561.730 31	Dividendă neridicată	42 070 40
Casele Institutului, magazin de cereale și beuturi etc.	252 291 50	Spese advocaționale neridic.	1 142 65
	4.200 716 39	Profit net	128 603 24
			4.200 716 39

Venite. CONTUL PROFIT ȘI PERDERI. Eșite.

Interese:		Interese:	
de escont	78 170 49	de depun	295.914 06
de cont-crt	94 783 61	după fonduri	6 296 —
Provizii diferite	518 423 08	Dare și comp.	37 850 52
		Dare int dep.	36 406 61
		Spese:	
		Salare	137 810 —
		Chirie la filiala	
		Hațeg	9 400 —
		Tipărit. porto etc.	29 096 75
		Amort din mob.	16 000 —
		Profit net	128 603 24
	691 377 18		691 377 18

Pul, la 31 Decembrie 1924.

Atanasu Daju m. p., director executiv. Nic. Stoica m. p., casier. Rom. Todoran m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. P. Groza m. p. Dr. Cornel Popescu m. p. Atan. Daju m. p. Nicolae Miclăuș m. p. Izidor Saturn m. p. Emil Vladislav m. p. Nicu Gârba m. p. Romul Todoran m. p. Mihail Șoproniu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele Institutului.

(371) 1-1

Pul, la 21 Martie, 1925.

Mih. Muntean m. p. Ioaneș Alicu m. p. Isale German m. p. I. Stoica m. p.